

“YORGANA SARILAN BİR ÖMÜR”
YORGANCI HASAN KAR’IN YAŞAM ÖYKÜSÜ
“A Life Wrapped in a Quilt The Life Story” of Quiltmaker Hasan Kar

Suzan BİNGÖL*

ÖZ

Sakarya’da yaşayan yorgancılık sanatının tanınmasında ve gelişmesinde çok önemli bir rol üstlenen Hasan Kar, 1943 yılında Trabzon ilinin, Maçka ilçesine bağlı Ormanüstü köyünde doğmuştur. On dört yaşındayken Adapazarı’na gelmiş akrabası yorgancı Ali Yazıcı’nın dükkanında çırak olarak işe başlamış, daha sonra farklı ustaların yanında da çalışarak mesleğin inceliklerini öğrenmiştir. 1973 yılında Adapazarı’nda açtığı dükkanında uzun yıllar boyunca pek çok yorgancının yetişmesine de imkan tanımıştır. Hasan Kar, yorgan modelleri oluşturma konusunda özel bir çaba sarf etmiştir. Öncelikle geçmişten günümüze yapılagelen ve sıradanlaşan modeller dışında yorgancılığa yeni bir vizyon katarak farklı modeller kazandırmaya özen gösteren bir yorgan desinatörüdür. Hasan Kar, kendi tasarımı olan yorgan modellerini 1985, 1986 ve 1995 yıllarında hazırlamış olduğu kataloglarla geleceğe aktarmıştır. Günümüzde yorgancıların büyük bir kısmı onun kataloglarında yer alan yorgan modellerini bilmekte ve bu motifleri yorganlarında kullanmaktadır. Tespit edebildiğimiz kadarıyla tek bir ustaya ait modellerden oluşan başka bir katalog, daha önceki yıllarda ve Hasan Kar’ın çalışmasından sonraki dönemde de yayımlanmadığı için bu üç katalog bu yönüyle ilk olma özelliği göstermektedir. Hasan Kar, ilerleyen yaşına ve sağlık sorunlarına rağmen mesleğini halen ilk günkü heyecanı ile yapmakta, yeni yorgan modelleri tasarlama konusundaki çalışmalarında devam etmektedir. Hasan Kar’ın kaybolmaya yüz tutmuş yorgancılık mesleğinde yaşayan son değerlerimiz arasında olması, tüm hayatını yorgancılık mesleğine adanması onun daha geniş kitleler tarafından tanınmasını gerektirir düşüncesiyle bu çalışma yapılmıştır. Literatür taramasının yanı sıra gözlem ve görüşme tekniği kullanarak, alan araştırması yaptığım çalışmamda elde ettiğim verilerin bu alanda daha detaylı çalışma yapmak isteyenlere yol göstermesi ayrıca yorgancılık mesleğinin geleceğe aktarılmasına katkı sağlaması da amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler

Hasan Kar, Yorgancılık Mesleği, El Sanatı, Tasarım, Yorgan Modeli, Katalog

ABSTRACT

Hasan Kar, who lives in Sakarya and played an important role in the recognition of the art of quilting, was born in 1943 in Ormanüstü village of Maçka district of Trabzon. He came to Adapazarı at the age of 14 and started working with his relative, quilter Ali Yazıcı. Later, he learned the intricacies of the profession by working with different quilting masters. He enabled quilt makers to specialize for years in the workshop he opened in Adapazarı in 1973. He made a special effort to develop new quilt models. He is a designer who attaches importance to bringing new models to the art with a new vision, apart from the traditional ordinary quilt models made from past to present. Hasan Kar carried the quilt models he designed to the future by collecting them in the catalogs he prepared in 1985, 1986 and 1995. Today, most quilters are aware of the models in their catalogs and apply these models to their quilts. These three quilt catalogs of Hasan Kar are unique in that, as far as we can determine, no work by a single master before or after him has been published. Despite his old age and health problems, he continues to practice his profession with great enthusiasm and continues his work on developing new quilt models. This study was done with the idea that Hasan Kar, one of the rare values of the quilting art that is about to disappear and who devoted his whole life to the quilting profession, should be known by the masses. The data collected in this study, which was conducted using the interview technique as well as literature review, aims to guide those who want to do research in this field and to contribute to the transfer of the quilting profession to the future.

Key Words

Hasan Kar, Quilting Profession, Handicraft, Design, Quilt Pattern, Catalogue.

Beşikten başlayıp son nefesimizi verene kadar ömrümüze şahitlik eden bazen mutluluktan bazen kederle sarıldığımız yorgan bu yönüyle hayatımızın ısıtan yanı olmaya her zaman devam etmiştir. Günümüzün yaklaşık sekiz saati yani hayatımızın ortalama üçte biri uyuyarak geçer. Yastık, yorgan ve yatağın bu sürenin uzunluğundanda anlaşıldığı üzere bizler için önemi büyüktür.

Yorgan, dış etkenlerden korunmak maksadıyla örtünmek ve ısınmak için iki kumaşın arasına yün veya pamuk gibi malzemelerin doldurularak dikilmesi ve dikerken de nakışlanması ile oluşturulan bir uyku malzemesidir.

Yorgan, kelimesinin bilinen en eski söylenişinin *yogurkan* şeklinde olduğu Uygur'lara ait kaynaklarda görülmekteyken Harzemşahlarda ise *yogurkan* ile birlikte *yovurgan* veya

yavurkan sözcüğünde kullanılmıştır. Günümüzde ise *yorgan* sözcüğü çoğunlukla Anadolu, Kırım ve Azerbaycan çevresinde kullanılmaktadır (Ögel, 1991:221-222).

Yorgancılar, Osmanlı Devleti döneminde esnaf loncaları içerisinde *yorgancı esnafı* olarak yer almaktaydılar. Yorgancılık mesleğinin önemli bir kısmını oluşturan hallaçlığında ayrı bir esnaf loncası bulunmaktaydı. Evliya Çelebi, Seyahatnamesinde kendisine has anlatımıyla Hallaçların Piri'nin Mansur-ı Zahidü'l Kattan olduğunu belirtmiş bu kişi bizde Hallac-ı Mansur olarak bilinir ve dünyadaki yedi makamından biri de Gelibolu'dadır. Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilerden yorgancıların piri Kamil Hindi'nin Hazreti Muhammed'in kızı, Hazreti Ali'nin hanımı ve Hasan ile Hüseyin'in anneleri Fatımatü'z-Zehra'nın çeyizindeki yatak, yastık ve yorganları yapan kişi olduğu öğrenilmektedir. (Duman, 2016:34-35).

Geçmiş dönemlerde genç kızların çeyizlerinde yer alan ve ailenin özenle yaptırdığı yastık, yorgan, minder ve yatak takımları aynı zamanda ailenin kızına verdiği değeri göstermesi açısından önemliydi. Gelin yatağı ve yorganı yorgancılar tarafından özenle hazırlanırdı. Bunun dışında lohusa yatağı ve yorganı, bebek yorganı, çocuk yorganı, sünnet yatağı ve yorganıda yorgancılardan talep edilen türlerdendi.

İstanbul Yorgancı ve Hallaç Esnafı Sanatkarları Odası Başkanı Nazmi İnce'ye göre ülkemizde yorgancı odalarına kayıtlı 3500 üye yer almaktadır. (www.adanzyedikenigne.com, 2020). İstanbul, Ankara, Konya, Adana, Antalya, Trabzon, Çorum ve Isparta illerinin halen kendilerine ait *Yorgancılar Odası* bulunmaktadır. (www.yorgancilarodasi.net, 2020). Çalışmamızın konusu olan yorgancı Hasan Kar'ın yaşadığı Sakarya'da ise sadece yorgancılardan oluşan bir esnaf odası yoktur. Fakat yorgancıların bağlı bulunduğu *Sakarya Terziler, Tuhafeyeciler ve Konfeksiyoncular Odası*'na kayıtlı 11 yorgancı Adapazarı ilçesinde faaliyetlerini sürdürmektedir¹.

Sakarya'da geleneksel yorgancılıkta genç kızların çeyizinde ipek, saten ve kadife kumaşlardan yapılan yorganların bulunması geleneği günümüzde azda olsa halen devam etmektedir. Bunun dışında yine çok az olsa bile lohusa, sünnet ve bebek yorganı da yaptırılmaktadır. Günümüzde evlerin büyük çoğunluğunun kaloriferli olmasından dolayı eskisi kadar kalın yorganlar yapılmamakta daha ince yorganlar tercih edilmektedir. Yorgancılar ise buna bağlı olarak müşterilerinin evlerinin sobalı ya da kaloriferli olmasına göre yorgan üretmektedir.

Yorgancılık sanatının en önemli aşamalarından birisi öncelikle yorgan yüzlerine yapılacak modelin belirlenmesi, ardından bunun tebeşir veya işaret sabunu yardımı ile kumaş

¹ Bu bilgi "Sakarya Terziler, Tuhafeyeciler ve Konfeksiyoncular Odası" yetkilisi ile 2020 yılında yaptığım görüşmede elde edilmiştir.

üzerine çizilmesidir. Bu desenler iğne ile dikilerek çizilen model, kabartma ve batırma olarak ortaya çıkarılmaktadır.

Sakarya’da yaşayan ve hazırladığı yorgan modellerinden oluşan katalogları vasıtasıyla ülkemiz genelinde meslektaşları tarafından tanınan yorgan ustası ve aynı zamanda yorgan desinatörü olan Hasan Kar 1943 yılında Trabzon ilinin Maçka ilçesine bağlı Ormanüstü köyünde doğmuş, ilkokul mezunu, evli ve üç çocuk babasıdır. Hasan Kar, yorgancılığa ilk olarak on dört yaşındayken Adapazarı’nda yaşayan akrabası Ali Yazıcı’nın yanında başlamıştır.

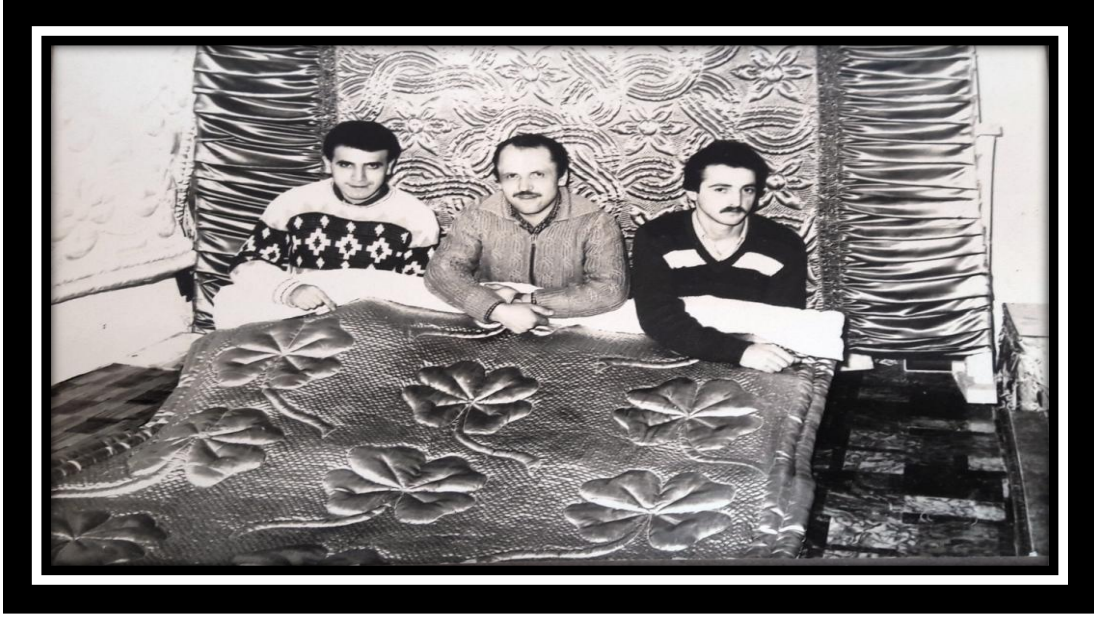

Fotoğraf 1: 1958 yılına ait olan bu fotoğraf Hasan Kar’ın çıraklık döneminde çekilmiştir.

(Soldan sağa Hasan Kar ve Necdet Aslan)

İki yıl onun yanında çalıştıktan sonra memleketine gitmiş, birkaç ay Trabzon’da kaldıktan sonra 1959 yılında İstanbul’da yorgancılık yapan dayısı Mehmet Kaya’nın yanına gelmiştir. Dayısı öncelikle onun başka bir mesleğe yönelmesini istemiştir. Çok kısa bir süre lokantada çalışan Hasan Kar, yorgancılık dışında başka bir mesleği yapmak istemediğini dayısına söylemiş ve onun yanında çalışmaya başlamıştır. Burada da iki yıl çalışmış fakat dayısı vefat edince onun dükkanını, diğer dayısı ile birlikte işletmeye başlamıştır. Fakat bir yıl sonra dayısı ile anlaşmazlık yaşadığı için dükkandan ayrılmıştır. Daha sonra dönemin tanınmış yorgan ustası Arnavut Osman’ın daveti üzerine onun yanında iki yıl çalışmıştır. Kendisinden mesleğin teknik bilgisini öğrenmiş, daha sonra İstanbul Şehremini’de bulunan köylülerinin işlettiği dükkani devralmış ve burada da iki yıl çalışmış fakat askere gitmesi gerektiğinden

dükkanını kapatmıştır². Askerlik görevini önce Sivas'ta sonra Tokat'ta tamamlayarak tekrar Adapazarı'na dönmüştür. Burada akrabası ve ilk ustası olan Ali Yazıcı'nın yanında kalfa olarak dört yıl çalışmıştır. Fakat ustasının vefat etmesiyle birlikte dükkan kapandığı için 1973 yılına kadar Adapazarı'nda farklı yorgancılarda çalışmış, 1973 yılından itibaren kendi dükkanını açmıştır. Hasan Kar çıraklık dönemiyle birlikte yaklaşık altmış beş yıldır yorgancılık yapmaktadır.

*Fotoğraf 2: 1973 yılına ait bu fotoğrafta Hasan Kar, Adapazarı'nda kendisine ait dükkanda yanında çalışan kalfaları ile birlikte görülmektedir.
(Soldan sağa Hikmet Özer, Hasan Kar ve Yaşar Baş)*

Hasan Kar halen Adapazarı ilçesindeki dükkanında oğlu Özkan Kar ile birlikte mesleğini devam ettirmektedir. Dükkanında yalnızca yorgan değil ayrıca yastık, yatak, minder çeşitleri ve koltuk örtüsü gibi ürünlerde yapılmaktadır.

Hasan Kar çok sayıda yorgancı da yetiştirmiş bunlardan birkaçı Abdullah Soy, Özkan Kar, Yaşar Baş, Hikmet Özer, Hakan Çavdar'dır.

Hasan Kar, yorgancılık mesleğini öğrenmesiyle birlikte bu konudaki yeteneğinin de etkisiyle yorgan modelleri oluşturma konusunda özel bir çaba sarf etmiştir. Öncelikle geçmişten günümüze yapılagelen ve sıradanlaşan modeller dışında yeni modeller oluşturmaya özen göstermiştir. Modelleri oluştururken ilk olarak eskiz çalışmaları yapmış sonra bunları

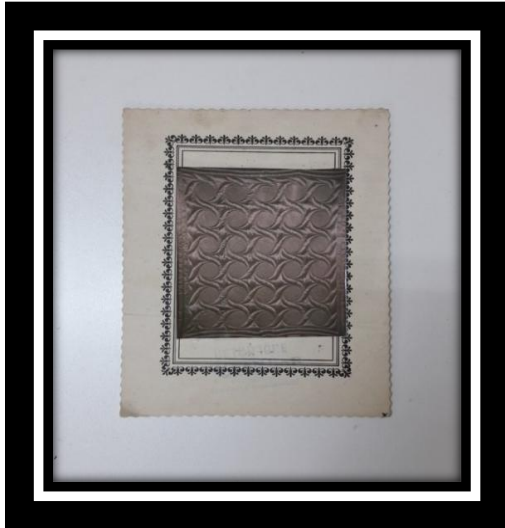
² Hasan Kar'ın kimlik kartında doğum tarihi 20.12.1946 olarak görülmektedir. Hasan Kar, dedesi tarafından üç yaş küçük yazdırıldığı için askerlik hizmetini 1966-1968 yılları arasında yerine getirdiğini belirtmiştir.

daha da geliştirerek son halini vermiştir. Hasan Kar'ın kendi tasarımı olan **ilk** yorgan modeli “Akasya Çiçeği” isimli modeldir. Bu modeli **1973** yılında çizmiştir.

Fotoğraf 3 : “Akasya çiçeği” Motifli Yorgan

Hasan Kar, 1985 yılında yayımlanmış olduğu ilk kataloğundan önce *Modelli Yorgan Kartpostalı* adını verdiği kartpostalları hazırlamıştır. Bu kartpostalları 1965-1973 yılları arasında yoğun şekilde hazırlamış ve kullanmıştır. Kartpostalları hem müşterilerine model gösterme sırasında kullanmış hemde modeller hakkında fikir vermesi adına meslektaşlarına göndermiştir. Hasan Kar daha sonra bu kartpostalların boyutunu büyütürerek *Yorgan Kartı* ismini vermiş ve müşterilerine model gösterme konusunda kullanmaya devam etmiştir.

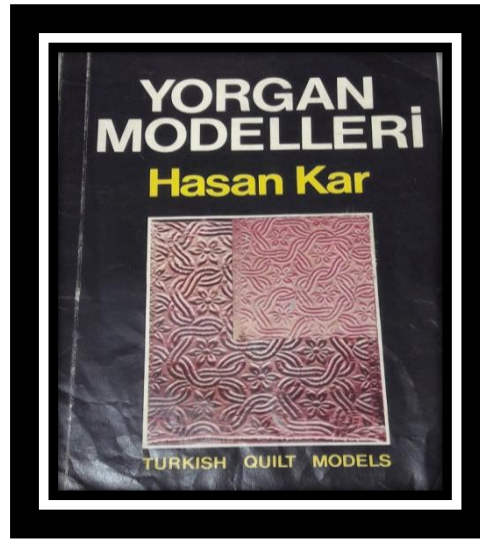
Fotoğraf 4: “Pervane” Motifli Yorgan Kartpostalı (En ve boy 16x21cm)

Fotoğraf 5: “Dörtlü Pervane” Motifli Yorgan Kartı (En ve boy 25x30 cm)

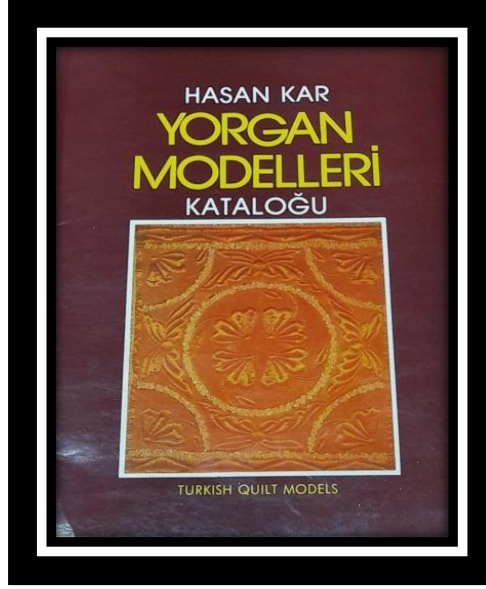
Hasan Kar'ın motiflerden yola çıkarak yeni yorgan modelleri üretme konusunda uzun yıllar süren ciddi çalışmaları olmuştur. Oluşturduğu modelleri **1985, 1986 ve 1995** yıllarında hazırlamış olduğu kataloglar ile geleceğe aktarmıştır. Hasan Kar'ın bu katalogları hazırlamasındaki en temel etken ise bu alandaki ihtiyaçtır. Şöyle ki yorgan yaptırmak isteyen müşterilerine yapabileceği modelleri gösterme konusunda yaşadığı sıkıntı Hasan Kar'a bu katalogları hazırlama konusunda ilham vermiştir.

Hasan Kar tasarımlarını yaptığı yorgan modellerinden oluşan kataloğunun ilkinin **1985** yılında **1000** adet yayımlamıştır. Bu katalog yorgancılar arasında çok beğenilmiş ve kısa sürede katalogların tamamı satılmıştır. Bu katalogda **51** adet yorgan modeli bulunmakta ayrıca yine yatak ve divan takımlarından da örneklerle yer verilmektedir.

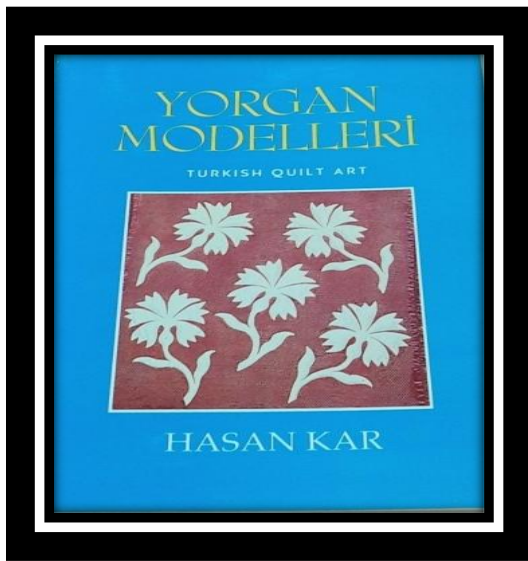
Fotoğraf 6: 1985 yılında yayımlanan ilk katalog

Hasan Kar ilk kataloğuna yeni tasarladığı yorgan modellerinden **16** adet daha eklemiş ve **1986** yılında bu kataloğun ilaveli ikinci baskısını **1500** adet olarak yayımlamıştır. Bu katalogda toplamda **67** adet yorgan modeliyle birlikte seccade, yatak ve divan takımları ayrıca kataloğun son kısmında yorgancıların özellikle zor modelleri daha kolay uygulayabilmesi amacıyla **31** adet çizimin bulunduğu “Çizim Kılavuzu’da” yer almıştır.

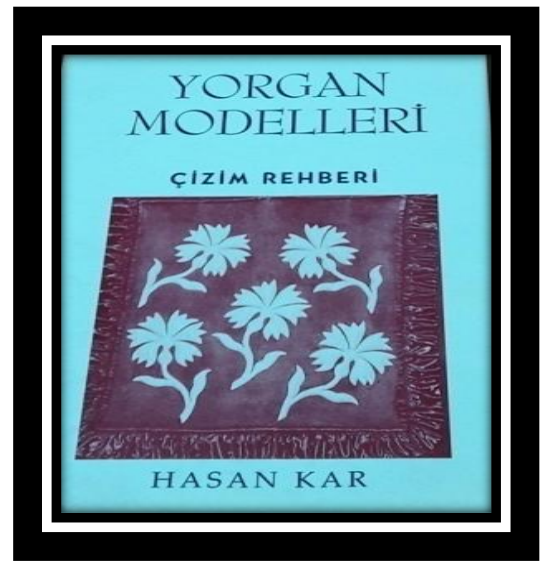

Fotoğraf 7 : 1986 yılında ikinci baskısı yapılan katalog

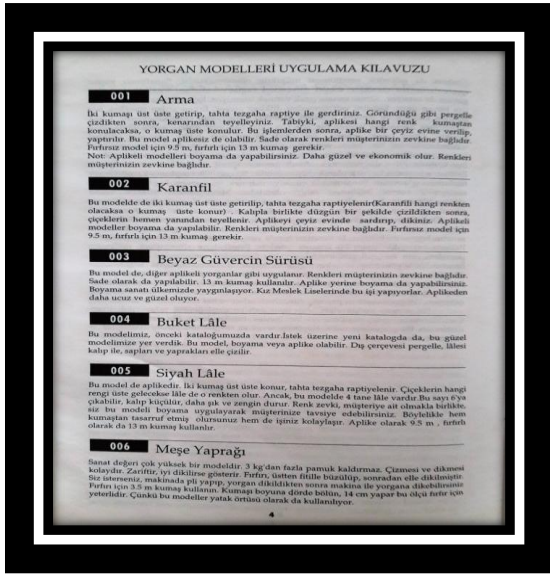
Hasan Kar, son kataloğu yine kendisinin tasarladığı yeni yorgan modelleriyle hazırlamış ve bu katalog **1995** yılında **2000** adet yayımlanmıştır. Bu katalogda **42** adet yorgan modeli ayrıca yine yatak, pike, nevresim takımları koltuk örtüsü modelleri, seccadeler, yastık, kırlent ve yatak örnekleri yer almaktadır. Ayrıca bu kataloğa ek olarak son katalogda yer alan bütün yorgan modellerine ait açıklamalar ve yapılmasında zorluk yaşanabilecek **18** adet yorgan modelinin çiziminin yer aldığı bir “Çizim Rehberi”de” hazırlanmış ve katalogla birlikte yayımlanmıştır.

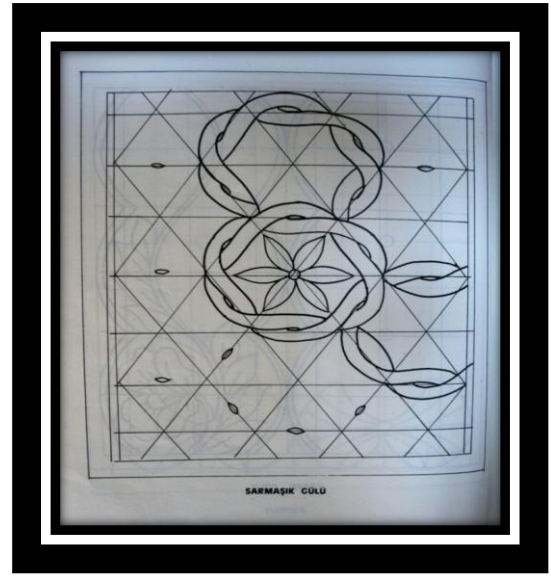
Fotoğraf 8: 1995 yılında yayımlanan
üçüncü katalog

Fotoğraf 9: 1995 yılında yayımlanan
çizim rehberi

Fotoğraf 10: Çizim rehberinden bir sayfa

Fotoğraf 11: Sarmaşık gülü motifinin çizim modeli

Hasan Kar toplam **4500** adet basılmış olan bu üç kataloğu ve **2000** adet basılan çizim rehberini ülkemizdeki yorgancılara posta yoluyla ulaştırmaya çalışmıştır. Ayrıca talepte bulunan meslektaşlarına yorgan modellerinin çizim kalıplarını da göndermiştir.

Fotoğraf 12: Çizim Kalıbı

Yorgan modellerinin katalog şeklinde hazırlanması, Hasan Kar'ın ilk kataloğunu hazırladığı 1985 yılından yıllar öncede yapılmıştır. 1976 yılında, İstanbul'da kurulan "YORGANKO Sınırlı Sorumlu Güzel İstanbul Yorgancı ve Hallaç Küçük Sanat Kooperatifi" *Türk Yorganı* adlı bir katalog yayımlamıştır. Bu yorganlar, İstanbul'da bir kooperatif halinde örgütlenen yorgancılar tarafından üretilmiştir. Burada çok sayıda geleneksel ve soyut motifler yer almaktadır (Duman, 2016:97-98). Sadece bir kez yapılan bu katalogdan sonra ise bu kooperatif bir daha böyle bir çalışma yapmamıştır.

Hasan Kar'ın hazırladığı üç kataloğun *Türk Yorganı* isimli katalogdan farklı ve öne çıkan yönleri bulunmaktadır. **Hasan Kar kataloglarındaki bütün modelleri kendisi tasarlamıştır. Tek bir ustaya ait modellerin yer aldığı başka bir katalog daha önceki yıllarda ve Hasan Kar'dan daha sonrada yayımlanmadığı için bu üç katalog bu yönüyle ilk olma özelliği göstermektedir.** Bu kataloglar ayrıca Hasan Kar tarafından 1985 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Folklor Araştırma Dairesi Başkanlığı'nda bulunan "Folklor İhtisas Kitaplığı'na" gönderilmiş ve buraya kabul edilmiştir.

Hasan Kar geleneksel el sanatlarımız içerisinde önemli bir yere sahip olan bu meslekte, yorgan modelleri üzerinde uzun yıllar süren çalışmalarda bulunmuştur. Kültürel birikimi ve kendine has üslubuyla yorgan katalogları hazırlayıp yayımlayarak bu alandaki önemli bir boşluğu doldurmuştur. Bu yönüyle diğer meslektaşlarına göre fark yaratarak ön plana çıkmıştır. Hasan Kar kataloglarını yurdumuzun değişik yörelerine yorgan atölye ve işletmelerine ayrıca yorgancılık kurslarına ulaştırma konusunda gayret göstermiştir. Bu kataloglar yorgancılar tarafından ilgiyle karşılanmıştır. Günümüzde ki yorgancıların büyük bir kısmı onun kataloglarında yer alan yorgan modellerini kullanmaktadır.

Hasan Kar'ın bu kataloglar için hazırlamış olduğu **109** adet yorgan modeliyle bu alanda ciddi, önemli ve unutulmaz bir hizmeti bulunmaktadır.

Onun kataloglarında ki yorgan modellerinin yorgan ustaları tarafından kullanılmasıyla bu modeller geleceğe aktarılan mirasımız olarak kalacaktır. Hasan Kar yorganlarında geometrik motifleri, çeşitli türlerde bitki ve çiçek motiflerini, kuş türlerini, Osmanlı dönemi kumaşlarında ki desenlerden esinlenerek yaptığı motiflerle lale ve karanfil motiflerini yorgan üzerinde uygulanabilecek forma dönüştürerek kullanmıştır.

Hasan Kar'ın kendi tasarlamış olduğu modellerden bazılarının isimleri ise şöyledir. Yaban Gülü, Beşli Karanfil, Beyaz Güvercin Sürüsü, Buket Lale, Meşe Yaprağı, Batan Güneş, Bahar Dalı, Bulut, Altılı Parke, Gelin Tacı, Çelenk, Balık Sırtı, Üç Dikişli Baklava, Kartal Kanadı, Üzüm Asması, Su Yolu.

Foto 13: “Bülbül ve Gül” Motifli Yorgan
(2. Katalog, 1986)

Foto 14: “Kelebekler” Motifli Yorgan
(2. Katalog, 1986)

Fotoğraf 15: “Sarmaşık Gülü” Motifli Yorgan
(2. Katalog, 1986)

Fotoğraf 16: “Göbekli Orkide” Motifli Yorgan
(2. Katalog, 1986)

Fotoğraf 17: “Yelken” Motifli Yorgan
(2. Katalog,1986)

Fotoğraf 18: “Fildişi” Motifli Yorgan
(2. Katalog,1986)

Fotoğraf 19 : “Altıgen” Motifli Yorgan
(2. Katalog, 1986)

Fotoğraf 20: “Altılı Parke” Motifli Yorgan
(3. Katalog, 1995)

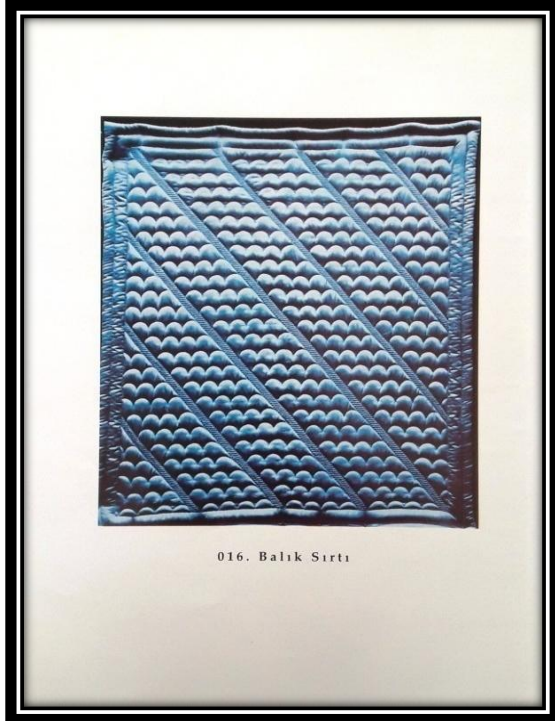
Fotoğraf 21:

“Buket Lale” Motifli Yorgan
(2. Katalog, 1986)

Fotoğraf 22 :

“Lale ile Karanfil” Motifli Yorgan
(3. Katalog, 1995)

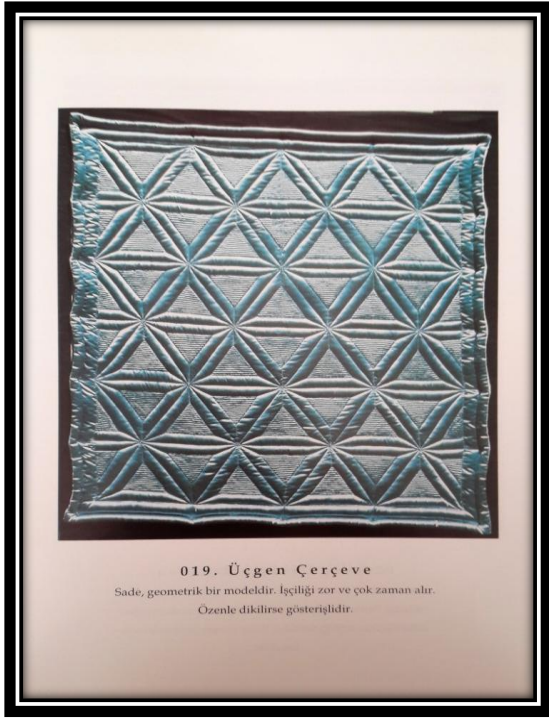
Fotoğraf 23:

“Balık Sırtı” motifli yorgan
(3.Katalog,1995)

Fotoğraf 24:

“Kartal Kanadı” motifli yorgan
(3. Katalog,1995)

019. Üçgen Çerçeve

Sade, geometrik bir modeldir. İşçiliği zor ve çok zaman alır.
Özenle dikilirse gösterişlidir.

Fotoğraf 25:

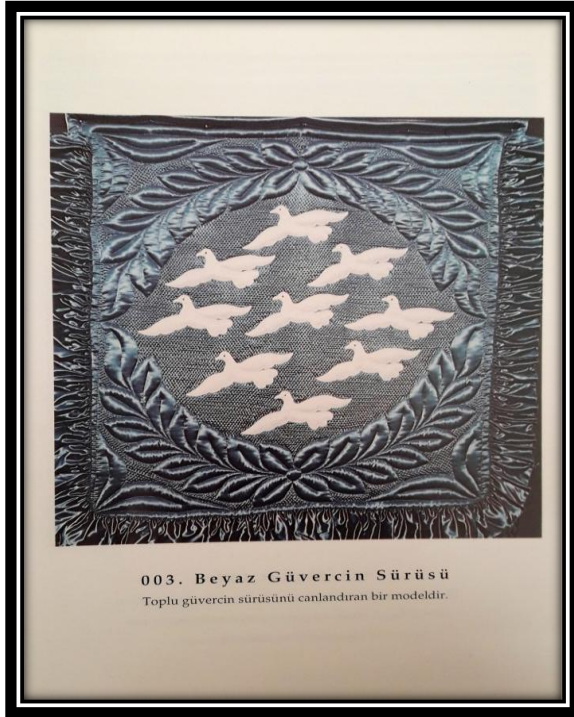
“Üçgen Çerçeve” Motifli Yorgan
(3. Katalog,1995)

033. Kemer

Fotoğraf 26:

“Kemer” Motifli Yorgan
(3.Katalog, 1995)

003. Beyaz Güvercin Sürüsü

Toplu güvercin sürüsünü canlandıran bir modeldir.

Fotoğraf 27:

“Beyaz Güvercin Sürüsü” Motifli Yorgan
(3. Katalog,1995)

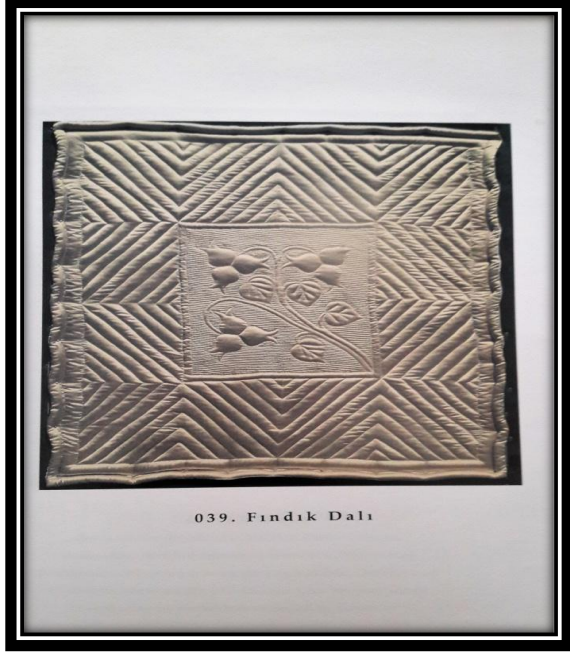

014. Tavus Kuşu

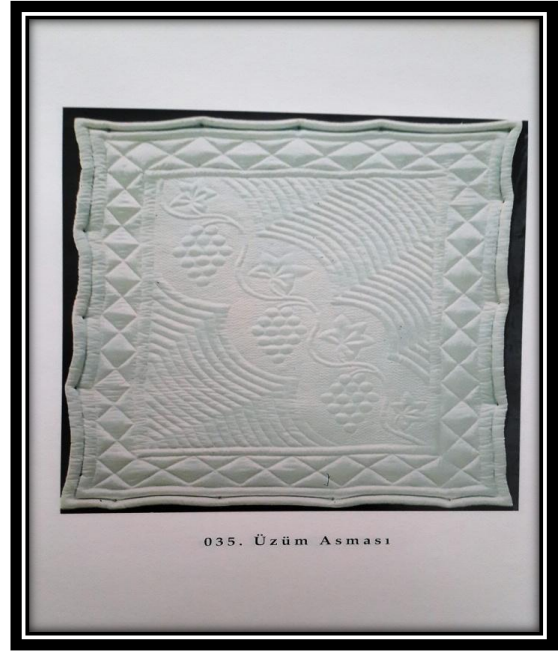
Çok eski bir tarihi vardır. Değişik şekillerde uygulanmaktadır.
Her zaman meraklısı vardır. Son yılların en iyi modelize
edilmiş motiflerindendir. Üzerindeki pulları, kullanan kişi
kendi zevkine göre diker.

Fotoğraf 28:

“Tavus Kuşu” Motifli Yorgan
(3. Katalog, 1995)

Fotoğraf 29:
“Fındık Dalı” Motifli Yorgan
(3.Katalog,1995)

Fotoğraf 30:
“Üzüm Asması” Motifli Yorgan
(3. Katalog,1995)

Fotoğraf 31: Bebek yorganı modelleri (2. Katalog, 1986)

Hasan Kar'ın yorgancılık dışında fakat yorgancılıkla yakından ilgili alanlarda da özgün çalışmaları bulunmaktadır. Bunlardan ilk örnek ise **1985** yılında tasarladığı ve 25 yıl garanti verdiği *Kar Yatak* adlı çalışmasıdır. Bu yatak 13-14 cm'lik süngerin bir tarafına 10 kg. pamuk, diğer tarafına 10 kg. yün konularak çift kılıflı ve fermuarlı olarak hazırlanmıştır. Kılıf çıkartılıp, yıkanabilir olduğu için kullanışlıdır.

064. Kar Yatak
İnceliklerinden üretilen ve tesvil edilen dünyanın en sağlam ve sağlıklı yatağıdır. 13-14 cm'lik süngerin bir tarafına 10 kg. pamuk, diğer tarafına 10 kg. yün konulmuştur. Çift kılıflı ve fermuarlıdır. Kılıf çıkartılıp, yıkanır ve takılır. Hafifçe, cebasızdaki sünger çıkarmasını, sert olmasını sağlar. Pamuk ve yün konularak, süngerin olumsuz etkisini tamamen giderir. Her bir sanayiik analizine kullandığımız yatağı bir yatağı olarak kullanırsanız üzerine yünden korkulub yapabilirsiniz. Bel ve sırt ağrılarına gideren Kar Yatağı inceliklerinden olubunla yapabilirsiniz. Evinde bulunan pamuk ve yünlerini getirerek yatağına çok daha uygun bir analizle yaptırabilirsiniz. Kar yatağı kalite kontrolünü formuunu açarak yapabilirsiniz.

Kar Yatağı yapım aşamasında iç görünümü

Fotoğraf 32: Kar Yatak

(3. Katalog 1995)

Hasan Kar'ın *Kar Yatak* dışında diğer bir çalışması da yine kendi tasarımı olan yastığıdır. *Kar Yastık* isimli bu yastık ömür boyu kullanma garantilidir. Bu yastığın içi kırıktık sünger, dışı pamukla izole edilmiş kapütone dikilmiş ve üzerine fermuarlı koruyucu kılıf çekilmiştir. Bu yastığın kendine has özelliklerinden dolayı Türk Patent Enstitüsünden **2005** yılında almış olduğu *Faydalı Model Belgesi* bulunmaktadır.

Fotoğraf 33: Faydalı Model Belgesi

062. Kar Yastık
Yeni geliştirilmiştir. Ömür boyu garantili ve sağlıklıdır. Basılmaz, kendi kendine kabartılır. İç kırıktık sünger, dışı pamukla izole edilmiştir. Kapütone dikilmiş ve üzerine fermuarlı koruyucu kılıf çekilmiştir. İşçiliği çok ama sağlıklı, kullanışlı ve kusur yastık kadar rahattır.

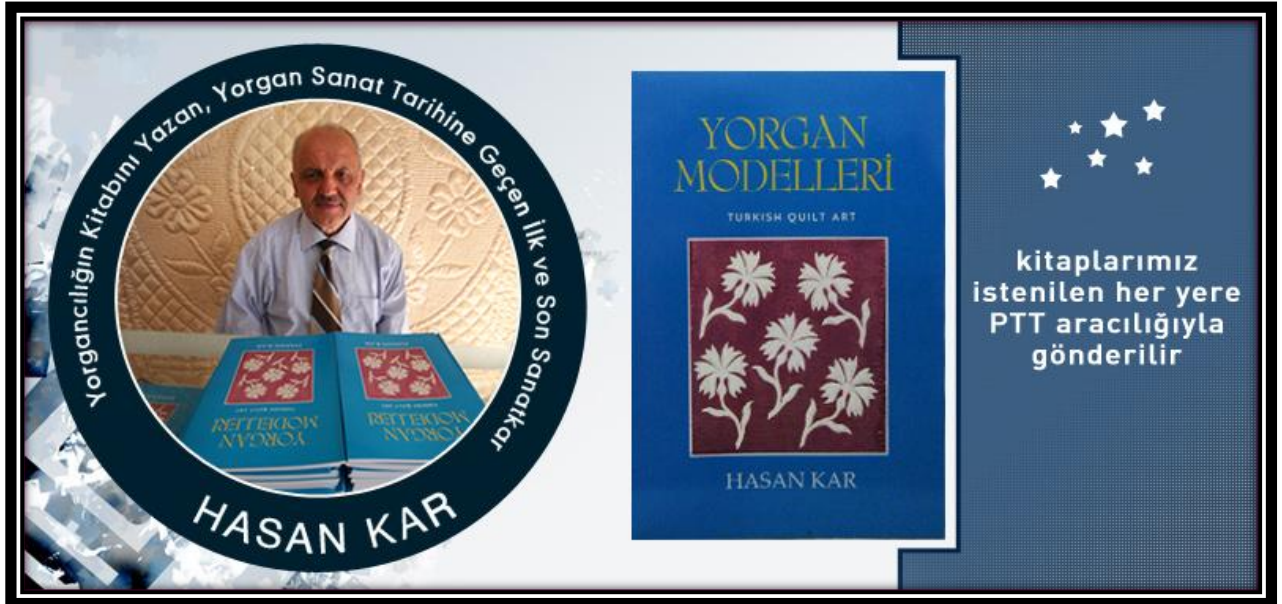
Fotoğraf 34: Kar Yastık

(3. Katalog 1995)

Hasan Kar bilgi teknolojilerinin de takip etmekte www.yorgancihasanakar.com isimli internet sitesini 2004 yılında açarak bu alanda da varlığını göstermeye çalışmaktadır. Hasan Kar internet sitesinde özgeçmiş, kendi tasarladığı yorgan modelleri ve yapmış olduğu diğer ürünler hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca bu internet sitesi sayesinde modellerinin yurt dışında bu işi yapan yorgancılar tarafından da görülmesi ve bu yorgancıların onun modellerini uygulamasıyla üni ülke sınırlarını aşmıştır.

Fotoğraf 35: Hasan Kar'ın internet sitesinden alıntılanan bir sayfa

Fotoğraf 36.:Hasan Kar'ın internet sitesinden alıntılan bir sayfa

Hasan Kar'a Sakarya Valiliği tarafından bu sanata yapmış olduğu katkılardan dolayı çeşitli dönemlerde teşekkür belgeleri verilmiştir. Sakarya Esnaf ve Sanatkarlar Odası 2008 yılında kendisini *Yılın Esnaf ve Sanatkarı* seçmiştir. Çok sayıda yerel ve ulusal basın kuruluşu kendisiyle röportaj yapmıştır.

Hasan Kar'a Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2015 yılında yapılan değerlendirme sonucunda *Somut Olmayan Kültürel Miras Taşıyıcısı Kartı*'da verilmiştir.

Günümüzde geleneksel yorgancılık sanatı fabrikasyon üretimin karşısında yok olma tehlikesi yaşamaktadır. Ayrıca günümüzde alıcılar açısından daha ekonomik olmasından dolayı kolay modellerden oluşturulan yorganların satışı daha fazla yapılmaktadır. Buda yorgan modellerinde sıradanlaşmaya sebep olmaktadır. Fabrikasyon üretimin getirdiği ticari avantajlar, pazarlama ve satış yöntemleri de geleneksel yorgancılığı zor durumda bırakmış sanatın dar bir alanda sıkışıp kalmasına neden olmuştur.

-Yorgan sanatı dalında geçmişte çok büyük ustalar gelmiş geçmiştir. Bu ustaların büyük bir çoğunluğu maalesef mesleğin inceliklerini gizlediler ve karanlıklara götürdüler, ifadesini kullanan Hasan Kar, yaptığı yeniliklerle kendisinin çok sık kullandığı *-olanı yaparsan arşive gidersin, olmayanı yaparsan tarihe geçersin,* sözünü ispatlar nitelikte çalışmalara imza atmıştır. Hasan Kar, çalışma hayatı ve bu konudaki özverisi ile kendisini *Meslek Milliyetçisi* olarak gördüğünü *-yorgana verilen emek kullanan kişiye verilen değerdir,* sözüyle de mesleğine duyduğu saygısını dile getirmektedir.

Hasan Kar, ilerleyen yaşına ve sağlık sorunlarına rağmen mesleğini halen ilk günkü heyecanı ile yapmakta ve yeni yorgan modelleri tasarlama konusundaki çalışmalarını da devam ettirmektedir.

KAYNAKÇA

- Duman, Mustafa. İstanbul'da Geleneksel Yorgancılık Sanatı. İstanbul:İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür A.Ş. Yayınları, 2016.
- Ögel, Bahattin. Türk Kültür Tarihine Giriş III. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1991 (3 Baskı).
- Kar, Hasan. Yorgan Modelleri Kataloğu/Turkish Quilt Models. İstanbul:1986.
- Kar, Hasan. Yorgan Modelleri Kataloğu/Turkish Quilt Art. İstanbul: 1995.
- <http://www.adanzyedikenigne.com> (Erişim tarihi 01/04/2020).
- <http://www.yorgancilarodasi.net> (Erişim tarihi 13/05/2020).
- <http://www.yogancikasankar.com> (Erişim tarihi 15/05/2020).